

Πλάτωνος, Παρμενίδης 128c1-130a2

τί θαυμαστόν; εἰ μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ ὁμοία τις **ἀπ-
έφαινε**ν ἀνόμοια γιγνόμενα ἢ τὰ ἀνόμοια ὁμοια, τέρας ἂν
οἶμαι ἦν· εἰ δὲ τὰ τούτων μετέχοντα ἀμφοτέρων ἀμφοτέρα
ἀποφαίνει πεπονθότα, οὐδὲν ἔμοιγε, ὦ Ζήνων, ἄτοπον δοκεῖ,
οὐδέ γε εἰ □ν ἅπαντα **ἀποφαίνει** τις τῷ μετέχειν τοῦ ἐνὸς
καὶ ταῦτα ταῦτα πολλὰ τῷ πλήθους αὖ μετέχειν. ἀλλ' εἰ
ὃ ἔστιν ἓν, αὐτὸ τοῦτο πολλὰ **ἀποδείξει** καὶ αὖ τὰ πολλὰ δὴ
ἓν, τοῦτο ἤδη θαυμάσομαι. καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων
ὡσαύτως· εἰ μὲν αὐτὰ τὰ γένη τε καὶ εἶδη ἐν αὐτοῖς **ἀπο-
φαίνοι** τὰναντία ταῦτα πάθη πάσχοντα, ἄξιον θαυμάζειν·
εἰ δ' ἐμὲ ἓν τις **ἀποδείξει** ὄντα καὶ πολλὰ, τί θαυμαστόν,
λέγων, ὅταν μὲν βούληται πολλὰ **ἀποφήναι**, ὡς ἕτερα μὲν
τὰ ἐπὶ δεξιὰ μου ἔστιν, ἕτερα δὲ τὰ ἐπ' ἀριστερά, καὶ ἕτερα
μὲν τὰ πρόσθεν, ἕτερα δὲ τὰ ὀπίσθεν, καὶ ἄνω καὶ κάτω
ὡσαύτως—πλήθους γὰρ οἶμαι μετέχω—ὅταν δὲ ἓν, ἐρεῖ ὡς
ἐπτα ἡμῶν ὄντων εἷς ἐγώ εἰμι ἄνθρωπος μετέχων καὶ τοῦ
ἐνός· ὥστε ἀληθῆ **ἀποφαίνει** ἀμφοτέρα. ἐὰν οὖν τις τοιαῦτα
ἐπιχειρῆ πολλὰ καὶ □ν ταῦτὸν **ἀποφαίνειν**, λίθους καὶ ξύλα
καὶ τὰ τοιαῦτα, τί φήσομεν αὐτὸν πολλὰ καὶ □ν **ἀποδεικνύειν**,
οὐ τὸ □ν πολλὰ οὐδὲ τὰ πολλὰ ἓν, οὐδέ τι θαυμαστόν
λέγειν, ἀλλ' ἄπερ ἂν πάντες ὁμολογοῖμεν· ἐὰν δὲ τις ὦν
νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον πρῶτον μὲν διαιρῆται χωρὶς αὐτὰ καθ'
αὐτὰ τὰ εἶδη, οἷον ὁμοιότητά τε καὶ ἀνομοιότητα καὶ πλήθος
καὶ τὸ □ν καὶ στάσιν καὶ κίνησιν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα,
εἶτα ἐν ἑαυτοῖς ταῦτα δυνάμενα συγκεράννυσθαι καὶ δια-
κρίνεσθαι **ἀποφαίνῃ**, ἀγαίμην ἂν ἔγωγ', ἔφη, θαυμαστῶς, ὦ
Ζήνων. ταῦτα δὲ ἀνδρείως μὲν πάνυ ἠγοῦμαι πεπραγμα-
τεῦσθαι· πολὺ μεντὰν ὧδε μάλλον, ὡς λέγω, ἀγασθείην εἴ
τις ἔχοι τὴν αὐτὴν ταύτην ἀπορίαν ἐν αὐτοῖς τοῖς εἶδεσι
παντοδαπῶς πλεκομένην, ὥσπερ ἐν τοῖς ὄρωμένοις διήλθετε,
οὕτως καὶ ἐν τοῖς λογισμῷ λαμβανομένοις **ἐπιδείξει**.

Στο χωρίο αὐτὸ ο Πλάτων αναφέρει δώδεκα φορές λέξεις που να σημαίνουν «αποδεικνύω». Εναλλάσσονται ἰσοδύναμα οκτὼ φορές τὸ «ἀποφαίνειν» τρεῖς φορές τὸ «ἀποδεικνύειν» καὶ μία φορά τὸ «ἐπιδεικνύειν» καθὼς πραγματεύεται ἀποδείξεις καὶ ὄχι ευρυματικές δηλώσεις! Αφοῦ στὸν διάλογο 'Παρμενίδης' ο Πλάτων χρησιμοποιεῖ ἰσοδύναμα τὶς λέξεις αὐτές, τότε καὶ στὸ χωρίο τοῦ διαλόγου 'Θεαίτητος' που ἐξετάζουμε, γράφει «ἀποφαίνων» ἐννοώντας «ἀπέδειξε» καὶ ὄχι ἀπλῶς «υπέδειξε ἢ δήλωσε ἢ βρήκε ευρηματικά». *Ο ἴδιος ο Πλάτων λοιπὸν μας δίνει*